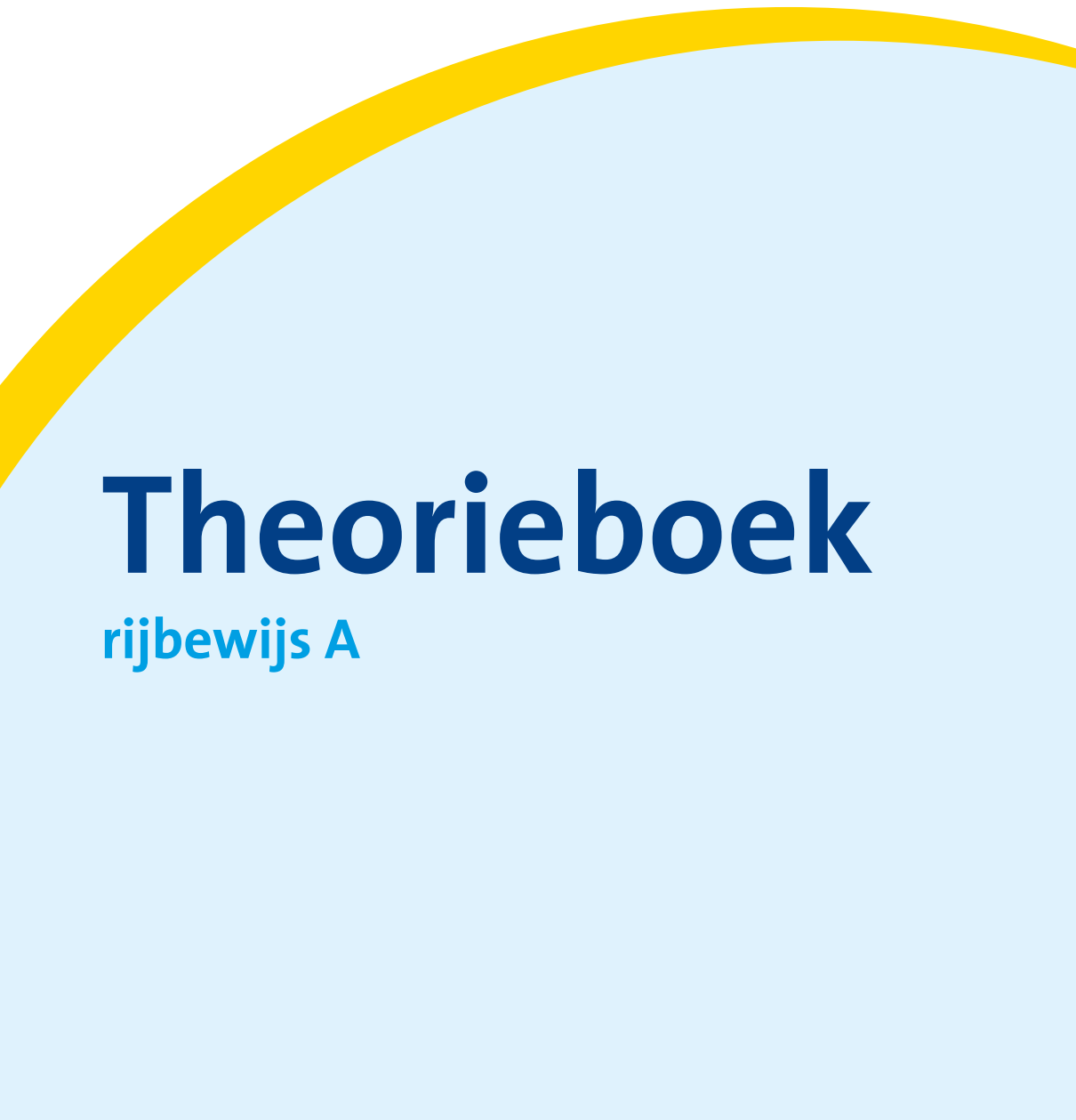

A large, stylized graphic element consisting of a thick yellow curved line arching over a light blue curved background, resembling a horizon or a stylized 'C' shape.

Theorieboek

rijbewijs A

Inhoudsopgave

1. Basiskennis

Moderne wetgeving	8
De hoofdregels	8
Hoofdbegrippen	9
Andere begrippen	11

2. Verkeerstekens en aanwijzingen

De regeling van het verkeer	31
Verkeersborden	33
Verkeerslichten op kruispunten	50
Andere verkeerslichten	52
De weg spreekt	58
Markering bij wegwerkzaamheden	67
Voetgangersoversteekplaats	68
De verkeersregelaar	68

3. Gevaarherkenning

Wat is gevaarherkenning?	72
Gevaarherkenning en gevaar	75
De veiligheid van motorrijden	76

4. De weg op

Opstappen, weggrijden, afstappen	85
Helm, kleding en mobiele telefoon	87
Plaats op de weg en rechts houden	90
Snelheid	91
Afstand houden	93
Fietsers en bromfietsers	96
Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen	97
Voetgangers	97
Ruiters	98
Wegrijden van een autobus	98
Personen die zich verplaatsen met behulp van een voorwerp	99
Ongevallen van motorrijders	100

1. Basiskennis

hfst 1

Wegenverkeerswetgeving

Doelstelling

De belangrijkste wetgeving waarin wij onze verkeersregels vinden zijn de Wegenverkeerswet 1994 en het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990. We zullen de namen van deze regelingen hier afkorten tot WVV 1994 en RVV 1990.

De WVV 1994 vormt de belangrijkste basis voor alle regelgeving op het gebied van verkeer. Die regelgeving betreft bijvoorbeeld de zorg voor de veiligheid op de weg, de bescherming van alle weggebruikers, de vrijheid van het verkeer en de zorg voor ons wegstelsel. Denk ook aan het voorkomen of beperken van overlast, hinder of schade, ook aan het milieu en de natuur.

Energiebesparing is ook een belangrijk onderwerp van verkeerswetgeving. Als laatste wordt op basis van de WVV 1994 de kosten van het gebruik van de weg aan de gebruikers doorberekend.

De doelstelling van het RVV 1990 kan in enkele zinnen worden afgerond, men heeft getracht een even-wicht te vinden tussen wat er aan het inzicht van de weggebruiker kan worden overgelaten en wat er aan regelgeving moet worden voorgeschreven. De som van dit geheel moet leiden tot een veilig en ordelijk verloop van het verkeer.

De hoofdregels

De algemene norm

Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd.

Aan de basis van alle verkeersregels ligt artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 ook wel de algemene norm genoemd. De regels beogen een veilig gebruik van de weg. In het verkeer is het echter niet mogelijk om voor alle specifieke situaties een regel te maken. De algemene norm voorziet in de gevallen waarin regels ontbreken en geldt dus altijd.

De algemene norm is gericht op sociaal verkeersgedrag waarbij je ook rekening houdt met fouten van andere weggebruikers. Met name het veroorzaken van gevaar is een belangrijk aspect. Zelfs de kans op het veroorzaken van gevaar is strafbaar. Stoer rijgedrag met slingeren is een voorbeeld waaruit gevaar kan ontstaan. Een ander aspect is het hinderen.

Aan de kentekenplaat op de achterzijde kun je zien dat het een bromfiets is.

Er zijn ook bromfietsen op drie wielen. Dat zijn motorrijtuigen met:

- een motor met elektrische ontsteking (twee- of viertakt benzine) met een cilinderinhoud van niet meer dan 50 cm³;
- een motor met inwendige verbranding (diesel) van maximaal 4 kW of
- een elektromotor van maximaal 4 kW.

De bekende Tuk Tuk is een bromfiets op drie wielen.

Tenslotte zijn er bromfietsen op vier wielen. Hier gelden dezelfde eisen aan de motor als bij de driewielige bromfiets. Daar komt bij dat de ledige massa minder dan 350 kg moet zijn (de massa van de accu's in elektrische versies niet meegerekend).

De brommobiel is een voorbeeld van een vierwielige bromfiets. Ook een quad kan onder de definitie van vierwielige bromfiets vallen.

Snorfiets

Dat is een bromfiets, maar van een zodanige constructie, dat er niet harder dan 25 km per uur mee kan worden gereden. Deze beperking staat vermeld in het kentekenbewijs van de snorfiets. Op een paar uitzonderingen na (die je verderop in dit boek tegenkomt) volgen de snorfietsers de regels voor fietsers.

Aan de kentekenplaat op de achterzijde kun je zien dat het een snorfiets is.

Segway

Een segway is een elektrisch aangedreven voertuig met twee parallel geplaatste wielen. De Segway mag vanaf 1 juli 2008 voor algemeen gebruik op de openbare weg rijden. Hieraan zijn echter wel een aantal restricties verbonden. De bestuurder moet minstens 16 jaar oud zijn maar hoeft geen helm te dragen of een rijbewijs te hebben. Reflectoren zijn wel verplicht, evenals een verzekering. Wanneer de Segway 's avonds gebruikt wordt, is verlichting verplicht. Verder volgen bestuurders van een Segway dezelfde regels als bestuurders van snorfietsen en mogen dus onder andere niet mobiel bellen, niet naast elkaar rijden en maximaal 25 km per uur rijden.

TOETS JE KENNIS 1

1

Hoe herken je een snorfiets?

- ☐ A. Aan een gele plaat of geel vlak.
- ☐ B. Aan een oranje plaat of oranje vlak.
- ☐ C. Aan een blauwe kentekenplaat.

2

Valt een voetganger ook onder het begrip verkeer?

- ☐ Ja.
- ☐ Nee.

3

Wat is een weefvak?

- ☐ A. Een lange uitrijstrook.
- ☐ B. Een lange invoegstrook.
- ☐ C. Een combinatie van een invoeg- en uitrijstrook.

4

Wanneer is een voertuig een voorrangvoertuig?

- ☐ A. Als deze geluidssignalen voert.
- ☐ B. Als deze optische en geluidssignalen voert.
- ☐ C. Als deze optische signalen voert.

5

Hoort de berm ook bij de weg?

- ☐ Ja.
- ☐ Nee.

6

Op een weg met een geslotenverklaring mag je de motor wel parkeren. Is dat juist?

- ☐ Ja.
- ☐ Nee.

Regiemborden

In de titels Verkeersregels (G) en Bebouwde kom (H) zijn de zogenaamde regiemborden opgenomen. Deze borden geven aan dat er voor de aangegeven wegen of gebieden bepaalde verkeersregels gelden. Bijvoorbeeld dat er op de autosnelweg niet gekeerd en achteruit gereden mag worden en binnen de bebouwde kom gelden bepaalde snelheidsregels.

Bord H1

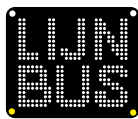
Bord G1

Bord G5

Signaleringsborden

Alle verkeersborden mogen op een elektronisch signaleringsbord worden weergegeven.

Onderborden

Verkeersborden kunnen ook zijn voorzien van onderborden.

Ze kunnen een verbod inhouden of een nadere uitleg geven aan het verkeersbord. Echter in de meeste gevallen beperkt een onderbord de werkingssfeer van het verkeersbord.

Verder kunnen de onderborden aangeven op welke wijze, plaats of tijd je er kan parkeren.

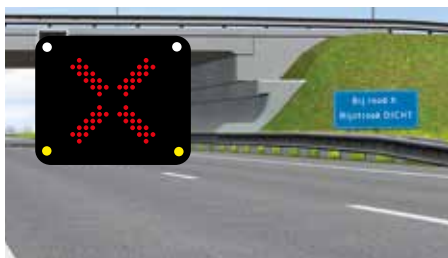

Verplichte rijrichting, uitgezonderd fietsers en bromfietzers.

de rijstrook alleen gebruikt mag worden door bestuurders van een autobus c.q. lijnbus. Op een begrijpelijke manier wordt door middel van een bord met diagonale streep het einde van de maximumsnelheid aangeduid (zie bord F9 hoofdstuk 2).

Wordt zowel door verkeersborden (langs de weg) als door rijstrooklichten (boven de weg) een maximumsnelheid aangegeven, dan geldt de laagste aangegeven maximumsnelheid. Voorbeeld. Je rijdt met 120 km per uur op een autosnelweg en passeert een matrixbord met daarop bord A3 met maximumsnelheid 90. Je vermindert snelheid naar 90 km per uur. Een paar honderd meter verderop passeer je het langs de weg geplaatste verkeersbord A1 met maximumsnelheid 100 km per uur. Je maximumsnelheid blijft nu 90! Het eerstvolgende matrixbord toont bord F9 (einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden en adviezen door een elektronisch signaleringsbord). Je maximumsnelheid wordt nu 100 km per uur, zoals aangegeven door het laatste verkeersbord.

Je wordt in Nederland gewaarschuwd voor het naderen van de staart van een file door matrixborden met knipperende lichten op de hoeken. Dat gebeurt door het systeem met de naam "Automatische Incident Detectie" (AID). Na een verlaging van de maximumsnelheid volgt soms een verdrijfpijl met daarop volgend een rood kruis.

Een rijstrook met een verlicht rood kruis betekent dat de daar direct onder gelegen rijstrook is geblokkeerd.

Rijstrooklicht met 'BUS' of 'LIJNBUS'

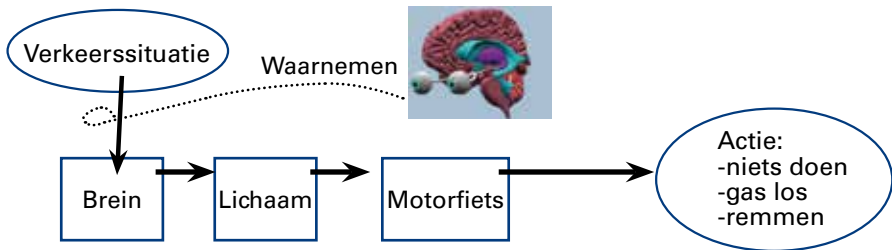
Staat in het rijstrooklicht het woord 'BUS', dan mag de daaronder gelegen rijstrook uitsluitend worden gebruikt door bestuurders van bussen en lijnbussen.

Staat in het rijstrooklicht het woord 'LIJNBUS', dan mag de daaronder gelegen rijstrook uitsluitend worden gebruikt door bestuurders lijnbussen.

Deze strook is alléén bestemd voor lijnbussen.

Model 2 Van een verkeerssituatie naar een actie

Nu wordt bekeken wat er, schematisch, in je hoofd gebeurt. We breiden het model daartoe iets uit.

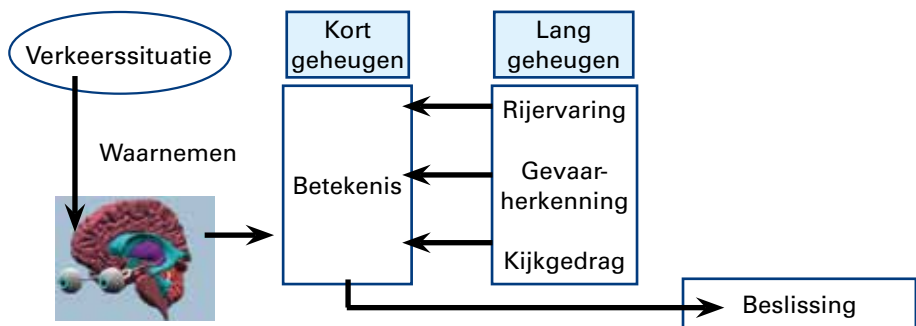
Je ziet dezelfde verkeerssituatie en dezelfde acties als in Model 1. Maar hier laten we ook zien wat er in je hoofd en je lichaam gebeurt:

- je neemt de situatie waar door je kijktechniek,
- in je brein bedenkt je dat er iets moet gebeuren,
- je brein geeft spieren in je lichaam opdracht en
- je (of liever: je motorfiets) begint bijvoorbeeld te remmen.

We gaan nu nog één stap verder. In het volgende model wordt bekeken hoe je in je brein tot de beslissing kwam om te gaan remmen. Er wordt met een vergrootglas naar Model 2 gekeken.

In Model 3 wordt alleen het brein weergegeven, met je kijktechniek en je korte- en lange termijn geheugen.

Model 3 Van een verkeerssituatie tot een beslissing

In je korte geheugen (of werkgeheugen) wordt de binnenkomende visuele informatie verwerkt. Er wordt betekenis aan gehecht: 'wat is het, waar is het, wat doet het?'

Ga niet in de dode hoek van een ander rijden, maar zoek actief een positie waar je binnen het bereik van de spiegels bent.

Als motorrijder wil je óf schuin achter de auto blijven rijden, of schuin ervoor. Moet je de auto voorbij rijden, doe dat dan zo vlot mogelijk en neem wat meer zijdelings afstand, voor het geval hij naar links komt.

De dode hoeken van een vrachtauto zijn veel groter, vooral (schuin) erachter. Bewaar veel afstand achter een vrachtauto. Dan ziet de chauffeur jou beter en zelf kun je ook beter langs de vrachtauto kijken.

Als je ander verkeer voorbij rijdt is het onvermijdelijk dat je daarbij eventjes in de dode hoeken zit. Beperk de tijd dat je in dode hoeken rijdt.

Zorg ervoor dat je bij het veranderen van rijstrook zo min mogelijk door dode hoeken van anderen rijdt. Bij route A rij je onnodig door de dode hoek van bestuurder 1. Route B is dan beter: je houdt ruimte tot auto 1 (hij is minder snel bij je als hij zijdelings gaat bewegen) en je bent langer zichtbaar voor bestuurder 2. Bovendien val je voor hem meer op doordat je zijdelings door het veld van zijn binnenspiegel beweegt.

TOETS JE KENNIS 3

Deze vragen zijn bedoeld om een juiste gedragskeuze te maken met betrekking tot gevaarherkenning. Er zijn vele mogelijkheden. Bij deze vragen worden de antwoordmogelijkheden beperkt tot:

- A. Remmen;** **dat wil zeggen flink snelheid verminderen of zelfs stoppen.**
In deze situatie is het gevaar dermate dreigend of dichtbij dat je geen andere keuze hebt dan (hard) te remmen.
- B. Gas loslaten;** **dat wil zeggen extra attent en voorbereid zijn op een andere gedragskeuze.**
In deze situatie is er mogelijk gevaar maar je hoeft niet meteen te remmen, je hebt nog tijd om de situatie te overzien. Laat het gas los om snelheid te minderen en blijf alert.
- C. Niets doen;** **dat wil zeggen gewoon door blijven rijden met dezelfde snelheid.**
In deze situatie is er geen gevaar, maar je moet natuurlijk wel alert blijven.

WAT KUN JE HET BESTE DOEN ?

1

☐ A: Remmen ☐ B: Gas loslaten ☐ C: Niets doen

3

☐ A: Remmen ☐ B: Gas loslaten ☐ C: Niets doen

2

☐ A: Remmen ☐ B: Gas loslaten ☐ C: Niets doen

4

☐ A: Remmen ☐ B: Gas loslaten ☐ C: Niets doen

Fietsstraat of fietsweg

Sommige wegbeheerders hebben een zogenoemde fietsstraat of fietsweg aangelegd. Deze wegen zijn speciaal ingericht voor de fietsers. Andere bestuurders worden daar, soms gedeeltelijk, toegelaten. Hoewel op deze wegen de normale verkeersregels gelden is de inrichting zodanig dat daarmee wordt aangegeven dat andere bestuurders dan fietsers daar te gast zijn. Dat betekent dat je, vooral als motorrijder, deze plaatsen beter kan mijden en als je er toch gebruik van maakt, dat je daar dan heel voorzichtig bent en de fietsers de ruimte geeft.

Hier ben je dus als motorrijder te gast!

Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen

Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen zijn vrij om zelf te kiezen waar ze willen rijden. Ze hebben dan de keuze tussen voetpad, trottoir, fietspad, fiets/bromfietspad en zelfs de rijbaan. Is daar een fietsstrook, dan mogen ze die ook gebruiken. De voorlichting die zij krijgen stelt hen in staat om een verantwoorde keuze te maken.

Wel moeten gehandicapten onder de 16 jaar die met een snorfiets rijden gebruikmaken van het voetpad of trottoir. Boven de 16 jaar mogen ze weer zelf kiezen.

Vanzelfsprekend wordt wel van hen verwacht dat zij hun snelheid weten aan te passen aan het verkeer waarin zij zich bevinden. Zoals hiervoor aangegeven mogen bestuurders van een gehandicaptenvoertuig gebruik maken van voetpad en trottoir; doen ze dat (of steken ze over van het ene naar het andere voetpad of trottoir) dan volgen ze de regels voor voetgangers.

Voetgangers

Voetgangers gebruiken het trottoir of het voetpad. Een voetpad wordt aangeduid door bord G7.

Bord G7

Ontbreekt er een trottoir of een voetpad, dan hebben de voetgangers de plicht te lopen op een verplicht of onverplicht fietspad of op een fiets/bromfietspad. Vanzelfsprekend houden ze daarbij wel rekening met het fiets- en bromfietsverkeer.

De hoofdregel van voorrang

In veel gevallen begint de wet met het aangeven van een hoofdregel, waarna een aantal uitzonderingen volgen. Dat is ook bij de voorrangsregels het geval.

Die hoofdregel is vrij simpel: 'Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan voor hen van rechts komende bestuurders'. Kort gezegd: rechts gaat voor.

Er zijn op deze eenvoudige hoofdregel echter nogal wat uitzonderingen gemaakt, dus rechts gaat lang niet altijd voor. Het is niet moeilijk maar toch.

*Je moet voorrang verlenen aan **alle** bestuurders op de kruisende weg.*

Uitzondering wegen

Vorrangsweg en voorrangskruispunt

De eerste uitzondering heeft te maken met voorrangsborden die je op de wegen kunt aantreffen. Je nadert bijvoorbeeld een voorrangsweg of voorrangskruispunt.

Je kunt dit zien aan het bekende driehoeksbord met de punt naar beneden of aan het achtkantige stopbord (borden B6 en B7 in hoofdstuk 2).

In die situatie ben je niet alleen verplicht om aan van rechts naderende bestuurders voorrang te verlenen, maar ook aan die van links. Haaiantanden geven de plaats aan waar je eventueel moet stoppen. Ook zijn er kruispunten waar je geen voorrangsborden aantreft, maar waar wel haaiantanden op het wegdek zijn aangebracht. Ook in die situatie moet je voorrang verlenen aan bestuurders van rechts en links.

Dit is een voorrangsweg.

Dit is een voorrangskruispunt.

Het verschil tussen een voorrangsweg en een voorrangskruispunt zal je duidelijk worden als je even op de naamgeving let. Op een voorrangsweg, aangegeven door het bord B1, krijg je voorrang totdat je een bord B2 'einde voorrangsweg' ziet. Bord B1 wordt binnen de bebouwde kom vóór en buiten de bebouwde kom na een kruispunt geplaatst.

Op een voorrangskruispunt krijg je ook voorrang, maar deze bijzondere voorrang geldt dan alleen maar op dat ene kruispunt.

Op zo'n smalle weg kan voorsorteren zelfs gevaarlijk zijn.

Rechts afslaan

Als je rechts wilt afslaan, ga je tijdig voorsorteren. Door de regel dat je zoveel mogelijk rechts moet rijden kun je zeggen dat voorsorteren naar rechts verplicht is. Allereerst zul je moeten kijken of er zich rechts naast jou geen verkeer bevindt. Zodra je daar zeker van bent geef je richting aan naar rechts. Op dat moment kun je met voorsorteren beginnen, wat inhoudt dat je zoveel mogelijk rechts op de rijbaan gaat rijden. Pas als dat is gebeurd, kun je beginnen met remmen voor de bocht.

Ligt er rechts op de rijbaan een fietsstrook met een onderbroken streep, dan kun je daar om voor te sorteren (indien mogelijk) op gaan rijden. Wanneer zo'n fietsstrook is afgescheiden door een doorgetrokken streep, moet je die strook niet gebruiken.

Voorsorteren naar rechts betekent dat je achter of voor de recht doorgaande fietser moet gaan rijden.

Goed voorsorteren bij het rechts afslaan op brede rijstroken en weggedeelten, is een noodzaak. Zowel het recht doorgaande als het links afslaande verkeer, passeert je dan moeiteloos, terwijl je de (brom)fietsters veilig achter je houdt.

We kunnen dit stukje in een paar woorden voor je samenvatten:

- begin tijdig;
- kijk eerst of de weg vrij is;
- geef daarna richting aan en sorteer voor;
- rem pas wanneer je uiterst rechts van de rijbaan rijdt.

Op deze fietsstrook mag je voorsorteren.

7

Mag jij hier met de motorfiets de auto inhalen?

- ☐ Ja.
☐ Nee.

9

Mag je hier inhalen?

- ☐ Ja.
☐ Nee.

8

Je haalt hier in. Mag dat?

- ☐ Ja.
☐ Nee.

10

Je haalt de tram zo in.
 Doe je het goed?

- ☐ Ja.
☐ Nee.

immers via de ketting, cardan of riem en de versnellingsbak met de motor verbonden. Het zal duidelijk zijn dat een geblokkeerd achterwiel een gevaarlijke situatie oplevert. Ga daarom als volgt te werk:

- kijk naar de verkeerssituatie om je heen en afhankelijk daarvan;
- zoek zo snel mogelijk de kant van de rijbaan op (richtingaanwijzer);
- trek de koppelingshendel zo spoedig mogelijk in (het achterwiel kan nu blijven rollen, ook als de motor vastloopt) en
- tijdens het uitrijden aan de kant van de rijbaan: zet de motor af met de stopknop bij je rechterduim, maar alleen als vreemde geluiden of gedragingen van het motorblok daar aanleiding toe geven.

Waarschuwing oliedruk.

Waarschuwingslicht koelvloeistoftemperatuur

Gaat tijdens het rijden dit waarschuwingslicht branden, zoek dan op je gemak een veilige parkeerplaats en controleer het koelvloeistofpeil. Is dit te laag, vul dan bij. Is het vloeistofniveau op peil, laat dan de motorfiets nazien voordat je verder rijdt.

Examen verkeersdeelneming

Als je examen gaat doen op de weg, dan moet je volledig op de hoogte zijn van de bedieningsorganen van de motor. Daar vallen ook onder controle- en waarschuwingslampjes, meters, schakelaars, de noodstopknop, temperatuurmeter en de reservestand benzine-meter.

Je moet het volgende van de noodstopschakelaar weten. De noodstopschakelaar dient om te voorkomen dat je na een val extra verwondingen oploopt door de spaken van het achterwiel of door de aandrijfketting. De schakelaar zit op de rechter stuurhelft (zie de foto) en is rood uitgevoerd. Als je de schakelaar omzet stopt de motor meteen.

Noodstopschakelaar.

Cluster 2

Langzame slalom (verplicht).

Dit is de verplichte oefening in de tweede cluster. Je mag de snelheid zelf bepalen. De geringe afstand tussen de pionnen dwingt je tot een stapvoets tempo. Het gebruik van een slippende koppeling is bij deze oefening verplicht. Je regelt de snelheid met gas en voetrem.

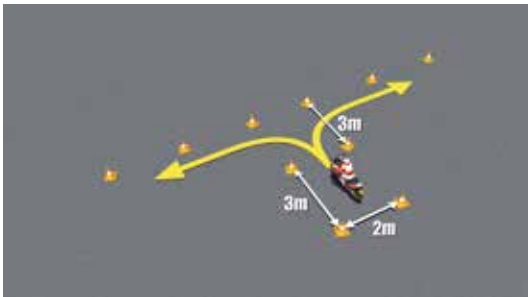

Langzame slalom.

hfst 11

Wegrijden uit parkeervak.

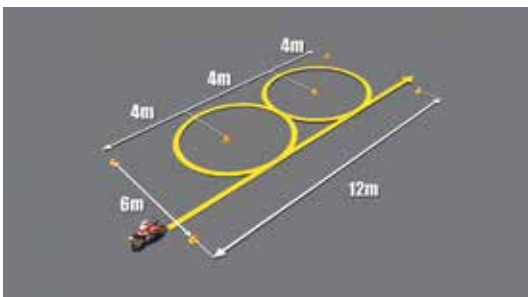
Bij deze eerste keuzeoefening rijd je vanuit stilstand uit een parkeervak weg. Je maakt een haakse bocht en rijdt daarna enkele meters rechtuit. De rijbaanbreedte is 3 m. Je regelt je snelheid hier met gas, slippende koppeling en door gebruik van de voetrem.

Wegrijden uit parkeervak.

Denkbeeldige acht.

Bij deze oefening rijd je met iets hogere snelheid dan stapvoets. Je houdt het gas 'trekkend' en gebruikt de voetrem. Als je dat prettiger vindt mag je de koppeling slippend houden.

Denkbeeldige acht.

Antwoorden op de vragen

Antwoorden hoofdstuk 8

1. B. De basisregel bij het inhalen is links inhalen.
2. C. Dat mag tussen de files door, met een snelheidsverschil van ten hoogste 10 km per uur.
3. A. Bestuurders die te kennen hebben gegeven dat ze links af willen slaan moet je rechts inhalen.
4. Nee. Bij file verkeer is het toegestaan om rechts in te halen.
5. Ja. Bestuurders die een bijzondere manoeuvre uitvoeren, zoals het van rijstrook wisselen, zijn verplicht om richting aan te geven.
6. C. Het bord betekent: Verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen.
7. Nee. In dit geval overschrijdt de motorrijder een doorgetrokken streep. Bovendien is het verboden zich links van zo'n streep te bevinden.
8. Ja. In dit geval is inhalen toegestaan. De weg is verder vrij en goed te overzien.
9. Nee. Bij nadering van een voetgangersoversteekplaats mag je niet inhalen.
10. Ja. Trams mogen rechts worden ingehaald.

Antwoorden hoofdstuk 9

1. C. Er geldt wel een toelatingssnelheid van 50 km per uur.
2. B. Op 300 m, dat is bij het bord dat de rechtdoorgaande richting aangeeft.
3. C. Je plaatst je motorfiets zoveel mogelijk tegen de tunnelwand en je loopt in de rijrichting van het verkeer naar de dichtstbijzijnde hulppost.
4. C. Voor een motorfiets met zijspan gelden geen extra beperkingen m.b.t. de snelheid.
5. Ja. Om een vlotte doorstroming te bevorderen kom je op de autosnelweg geen gelijkvloerse kruispunten tegen.
6. B. Op een autoweg geldt een maximumsnelheid van 100 km per uur.
7. Nee. Deze motorrijder rijdt over een puntstuk en dat is verboden.
8. Ja. Je staat verder (en veiliger) van de verkeersstroom af, maar ook blijft de vluchtstrook vrij voor hulpverleningsdiensten.
9. Nee. Voor deze uitwijkplaats gelden dezelfde regels als voor de vluchtstrook. Alleen gebruik in noodgevallen is toegestaan.
10. B. Dit bord betekent splitsing van wegen. Het bord wordt veelal toegepast op auto(snel)wegen en stroomwegen.